

[Aksel Larsen.]

klagemyndigheden i alle mulige sager. Vi har netop i forhold til dem, der gik de fremmedes ærinde eller søgte at mele deres egen kage under Danmarks besættelse, set, at når det drejede sig om de „store fisk“ — jeg tænker på folk som Gunnar Larsen og ligestillede — var anklagemyndigheden fuldt vel i stand til at skønne, at så skulle man ikke rejse tiltale, så kunne man godt frafalde tiltale. Argumentet om, at det måtte man lade domstolene om, hører altså ingen steder hjemme.

Man sendte imidlertid det hele til domstolene, og da oplevede vi det besynderlige, at domstolene ikke holdt sig til, hvad der stod i den lov, de skulle dømme efter, og idømte straffe på mindst 4 år og ikke sendte de sager tilbage, som de ikke ville idømme så høj en straf. Nej, domstolene gav sig til i strid med loven at idømme mindre straffe, idet de sagde: den og den person har ikke gjort sig skyldig i noget så alvorligt, her må vi idømme mindre straf. Der blev idømt straffe på 3 år, 2 år, 1 år.

Da vi så med denne praksis nåede frem til henimod slutningen af 1945, blev den kommission nedsat, man tidligere har omtalt. Dens arbejde resulterede i et forslag til revision af straffelovstillægget, som mildnede straffene betydeligt og navnlig afskaffede minimumsstraffen på 4 år, og man gennemførte denne revision af straffelovstillægget, hvilket var et brud på de bindende aftaler, man havde truffet med Danmarks Frihedsråd og modstandsbevægelsen. Man gennemførte dette med den besynderlige motivering, at eftersom domstolene idømte mildere straffe, end de havde lov til, var man nødt til at lave loven om, tilpasse den domstolenes praksis. Jeg sagde allerede dengang min mening om noget sådant, at det kan ikke være en opgave for rigsdagen at lave en lov og så, når dommerne handler i strid med loven, sige: vi må skynde os at lave loven om, for det er lovens fejl. Det er naturligvis dommernes fejl, kombineret med anklagemyndighedens og 1945-justitsministerens fejl.

Ved denne revision indføjede man ankenævnet, om hvilket man nu siger, at ankenævnet har til opgave at gøre indstilling om benådning af de pågældende. Jeg tillader mig at sige: det er ikke rigtigt!

Der står i loven en bisætning, som kan fortolkes derhen, at ankenævnet kan bruges som benådningsindstillende instans, men mig bekendt har ankenævnet ikke opfattet denne bisætning sådan, at det burde fungere i henhold til den. Det begyndte nemlig først at fungere som sådan instans, efter at det i 1948 fik en opfordring fra justitsministeren om at komme med indstilling om strafnedsættelse og benådning. Jeg tvivler ikke om, at der er enkelte ærede medlemmer af det daværende folketing, for slet ikke at tale om den daværende regering, der har været klar over, at denne bisætning stod i loven, og har været klar over, hvad denne bisætning kunne bruges til, men det er ikke udtalt nogen steder; man har ikke gjort folketinget som sådant opmærksom på det. Det er lidt for meget at forlange, at almindelige mennesker, specielt hvis de ikke er særlig sofistiske jurister, skal finde ud af, at en sådan bisætning kan bruges på den måde, den er blevet brugt.

Ankenævnet blev først sat i gang, som vi nu har hørt af den højtærede justitsminister, i 1948, men det er klart, at når ankenævnet får en opfordring fra justitsministeren, må det tage den meget alvorligt, så må det ikke alene tage den alvorligt — hvis jeg må udtrykke mig sådan — saglig set, men det må sige til sig selv: der er en politisk grund bagved denne opfordring, det må ikke alene være justitsministeren personlig, der mener det dør, men det må være den siddende regering, og det må være de kræfter, der direkte eller indirekte står bag den siddende regering i folketinget.

Så startede man strafferevisioner og løsladelser over, som jeg forstår, en meget bred front. Man gjorde det på transportbånd og, som jeg allerede har nævnt, med tilsidesættelse af al almindelig praksis for noget sådant. Det er dog ellers praksis, at man skal spørge anklagemyndigheden, at man skal spørge domstolene, men man spurgte ikke anklagemyndigheden, man holdt hurtigt op med at spørge landsretten, og som jeg erfarer, har man også nu sat Højesteret ud af spillet; Højesteret skal heller ikke spørges, og Højesteret opfatter det, såvidt jeg har set i en offentlig udtalelse, derhen, at det er jo et rent politisk spørgsmål, og derfor må vi lade politikerne om det.

Man søger efter en forklaring på, at denne